

Investeringar i Nordmaling

2/9/1989

NORDMALING investerar för 80 miljoner kronor 1990, står att läsa med feta rubriker i tidningarna. Den stora frågan uppstår, hur ska invånarna i kommunen orka med att betala detta? Enligt kommunalrådet, Sture Lindgren, är finansieringen inget som helst problem. Med ökad inflyttning är den frågan löst.

När man läser den typen av påståenden från en politiker som är heltidsanställd och därmed bör ha tid att sätta sig in i de kommunalekonomiska frågorna, inser vi att kommunalrådsämbetet i Nordmaling håller på att avskaffa sig självt. Om Lindgren hade lyft tankarna till grannkommunen, Umeå, som har en av landets största inflyttningar, så borde han insett orimligheten i sitt påstående. För nog måste Sture Lindgren känna till att även inflyttare har behov av kommunal service.

Vi politiker måste tänka i andra banor för att få pengar till kapitalinvesteringarna. Tidigare har det varit enkelt att höja skatten. Men i och med den nya skattereformen kommer kommunerna bara att få behålla en tredjedel av skattehöj-

ningar. Resten tar Kjell-Olof Feldt hand om. Vad det innebär kan var och en skämma ut. Vilka möjligheter återstår? Ja, kommunen kan låna pengar, vilket i med all säkerhet måste göras till vissa delar. Men vi ska vara medvetna om att en lånefinansiering till alla de behov som finns i dag kommer att föra med sig sjerhörda kostnadsökningar.

Nopar väckt ett förslag att avveckla delar av den kommunala stadsstiftelsen Nordmalingshus. Genom att sälja ut fastigheter i kommunen tillföras ett behov av kapitaltillskott för angelägna investeringar. För ingen ska inläsa sig att 80 miljoner är tillräckliga satsningar i Nordmaling. Tänk vad va-nätet kommer att kosta för vi kan knappast fortsätta blunda för ett utläckage på mer än 50%.

Vi måste ta upp en förutsättningsdiskussion om den kommunalverksamheten och dess finansiering. Politikerna är tvungna att ta sin problem med öppna ögon och lämna gammalt traditionellt, konservativt tänkande.

Kjell Nilsson Nop

Nordmalingsbor ska träna ryggen

NORDMALING (VK)

Ryggbesvärerna ökar och kryper allt längre ner i ålderrarna.

19 september startar Korpen i Nordmaling, ivrigt påhejad av vårdcentralen och företagshälsan, ryggräning för hånade nordmalingsbor.

Besvär med rygg och nacke är ett av de vanligaste problemen våra patienter har, berättar Inger Janegren på företagshälsan i Nordmaling.

Ofta är personer med ryggproblem rädda att gymnastik och motion skall göra ont värre och vågar sig inte ut, berättar Inger.

Aktivitet är bra för alla orsaker till smärta, menar Arne Brännlund, chef på vårdcentralen, som dessutom påpekar att en av de vanligaste orsakerna till ryggsmärter är för dåliga muskler.

Korpen har skickat två instruktörer, Gunilla Jacobsson och Sven-Erik Johansson, på kurs för att lära mer om ryggräning. Dessa två skall nu föra kunskaperna vidare.

Tisdagen 19 september startar man tillsammans med sjukgymnaster i Oasen.

Alla är välkomna. Ålder, längd och vikt har ingen betydelse, hälsar Gunilla som hoppas att fylla Oasen med "ryggar".

Sjukvården har inte resurser för den här typen av verksamhet, men det är toppen att ha ett ställe dit vi kan hänvisa patienter som fått sjukgymnastik eller annan behandling, tycker Arne Brännlund som också tror att den här typen av samarbete kommer att bli vanligare när det stora projektet Västerbottenshälsan så småningom startar.

CHARLOTTA JERNSTRÖM

Kommunalrådet i Nordmaling:

"Innebär inte så mycket för oss"

Tre landsdelar ska prioriteras, skriver den regionalpolitiska kommittén i sitt betänkande. Det är främst inlandet, Bergslagen och sydöstra Sverige där insatser främst ska göras för att förbättra arbetsmarknadsläget och i övrigt bidra till att regionerna ska fungera bättre.

I samband med det ska stödområde C försvinna. I Västerbotten är det Nordmaling, Vännäs och Robertfors kommuner som i framtiden kommer att missa rätten till lokaliseringsbidrag.

Den första spontana reaktionen är att det inte kommer att inne-

bära så mycket för oss, säger kommunalrådet i Nordmaling, Sture Lindgren (c).

I Nordmaling har ansökningsarna av lokaliseringsbidragen varit sparsamma under de senaste åren.

Företagarna i vår kommun har haft den inställningen att en ansökan om lokaliseringsbidrag har varit förknippad med så mycket byråkrati och gett förhållandevis lite utdelning. Det har kostat mer än det smakat, säger Sture Lindgren.

Lindgren menar att företagen i Nordmaling lever mer på en bas av konkurrens än kanske inlandsföretagen gör.

Det kanske är fullt att säga så, men företagen i inlandet lever nog mer på bidrag och stöd än vad före-

tagen efter kusten gör, säger Lindgren.

Han menar att företagen vid kusten har naturliga fördelar som väger upp att man nu förlorar chansen till lokaliseringsstöd.

Närheten till Umeå och det faktum att det är relativt lätt att transportera varor efter kusten är två faktorer som innebär mycket. Inlandet och kusten är ju som två olika världar om man ser till de aspekterna.

Sture Lindgren är med andra ord inte särskilt oroad över att hans kommun inte längre kommer att ingå i något stödområde.

Våra företagare har i alla fall inte gnölat över det här, säger han.

Dessutom tror han att andra stödmått kommer att ersätta de som försvinner.

CATARINA SAHA

50 år lördag 9 september Märten Hägglund, Umeå.

80 år torsdag 14 september Olov Jakobsson, Ledusjö, Nordmaling. Han är född i Nordmaling och har hela sitt liv arbetat med jord- och skogsbruk samt flotning. Han är änklings sedan 1983, men har en son med hustrun Nanny.

Avslag från kommunen hotar datastugans verksamhet

NORDMALING (VK)

Nybyggda stiftelsen Norrfors Datastuga har fått sin verksamhet hotad redan innan den kommit i gång på allvar.

Anledningen är att kommunstyrelsens arbetsutskott vid sitt senaste sammanträde avstyrkte det avskrivningslån på 100 000 kr som behövs för datastugans inköp av utrustning.

Verksamheten är i farozonen, kommenterar Keneth Ottosson, tekniskt ansvarig, och får stöd av stiftelsens ordförande, Lars Johansson:

– Vi har räknat med kommunens medverkan eftersom stiftelsen inte kan inleda sin verksamhet med att dra på sig stora skulder, kommenterar han.

Planerats i två år

Datastugan i Norrfors är ett projekt som planerats i cirka två år efter en idé som ursprungligen väcktes av statliga Glesbyggsdelationen och som så småningom gav grogrund för riksonfattande föreningen Telestugan med i dag

cirka 20-talet medlemmar. Till denna förening har Norrfors Datastuga anslutit sig.

– Sedan tidigare har vi fått klart med ett glesbygdstöd på 254 000 kr men för att vi ska kunna tillgodöra oss den summan måste vi ha ordnat egen finansiering, berättar Keneth Ottosson.

Utbildning

Norrfors Datastuga har i första skedet tänkt satsa på datautbildning via ett samarbete med Kommun i Nordmaling. Redan i dag finns stort intresse för utbildningen berättar Ottosson men konstaterar samtidigt att stiftelsen f n enbart har tillgång till två datorer.

– Fem är ett minimum och är vår målsättning i ett första skede, säger han. Det är bl a till inköp av resterande tre maskiner som vi behöver avskrivningslån från kommunen.

– Tyvärr kan ett uteblivet lån innebära att verksamheten aldrig kommer i gång i Norrfors utan att våra intressenter i stället tvingas vända sig till Bjurholm för att få hjälp.

Lars Johansson, ordförande i stiftelsen, är förvånad över försla-

get från arbetsutskottet att avstyra avskrivningslånet.

– Vi är en stiftelse och ska inte ses som ett företag. Det vore mycket olämpligt av oss att dra på oss stora skulder innan vi ens kommit i gång med vårt arbete, säger han. Men tillägger:

– Kanske vi kan övertyga politikererna om både vårt behov och målsättning innan sista ordet är sagt.

OWE FREDRIKSSON

13/9 1989

– Norrfors datastuga är i farozonen redan innan den kommit i gång om vi inte får ett avskrivningslån, tror Keneth Ottosson, som svar på kommunens avståndstagande.

Dödsfall

Ruth Lindberg, Nordmaling. Ruth Lindberg, född Larsson, Nordmaling, avled den 2 september på Björkgårdens rehabiliteringshem i Sävar efter en kortare tids sjukdom. Hon skulle fylla 78 år i december.

Ruth har arbetat vid televerket som rikstelefonist sedan hon var 17 år fram till sin pensionering som skedde i samband med att telegrafstationen i Nordmaling drogs in. Plikttrogen, ärlig och förnöjsam till sin natur gjorde hon alltid sitt bästa, vilket gav henne många kära vänner inom sitt arbete och utanför.

Inom EFS i Levar har hon haft många uppgifter sedan ungdomsåren och missionsarbetet låg henne varmt om hjärtat. I kyrkliga ungdomskretsens verkade Ruth och de arbetade bland annat ihop till den brudkrona som finns i Nordmalings kyrka. Hon var den som vid sitt giftermål 1936 med Valdemar fick inviga den.

Kyrkokören i Nordmalings kyrka har haft en trogen korist i Ruth sedan tidiga ungdomsår. Hon har med stor glädje medverkat i körarbetet tillsammans med maken Valdemar som gick bort 1981. Musiken gav henne mycket avkoppling, glädje och harmoni.

En kär och genuin nordmalingsbo har lämnat oss. Vi saknar henne mycket men hennes ljusa livssyn och gudstro har hon lämnat till oss som stod henne nära.

C-S

50 år torsdag 14 september Britt Peterson, Lögdeå. Hon föddes i Sikeå och hette som flicka Sikström. Hon är medlem i Nordmalings baptistförsamling och har arbetat som missionär i Centralafrikanska republiken. Till vardags arbetar hon som lägstadielärare. 13/9 1989

Skolan i Nordmaling 8/9/1989

JAG har haft barn i skolan i elva år inom Nordmalings kommun. På dessa år tycker man att man borde se några förändringar och visst har det hänt en del, men det mesta har varit till det sämre.

Det allra senaste som dessa "lärda" män inom skolan nu räknat ut är att förlänga skoldagen med 40 minuter. Orsaken till detta sägs vara att det är ett sånt komprimerat schema på högstadiet, men en annan viktig orsak torde också vara brist på lokaler.

Detta innebär att eleverna får en längre skoldag med håltimmar. Man kan ju fråga sig om det är en vettig lösning att låta vissa klasser driva omkring på samhället för att andra ska ha nästanstans att ha lektion (det erbjuds inga som helst aktiviteter på håltimmar) i stället för att ordna mera lokaler. Vilka är det då som drabbas hårdast av denna förlängda skoldag, jo, som alltid byabarnen. I vissa fall får barnen vara borta från 7.10 till 16.30. Med så långa dagar kan ju vem som helst inse att det bara är att sluta med andra intressen som sport, föreningsliv o.s.v. Bitterheten känns stor.

De flesta elever som går på högstadiet kommer utifrån byarna. Varför kan man då aldrig ta hänsyn till dessa barn någon gång? Alltid får de sitta i kläm. Ta t.ex. de håltimmar som läggs i början eller slutet av dagen. Bor man i Nordmaling kan man ju ha sovorgon respektive gå hem när dagen är

slut. Byabarnen får åka samma tid och vänta till bussen går hem.

Det har även varit tillfällen när man har givit kompliment några timmar för att eleverna varit på någon kvällsaktivitet, t.ex. teater. Det är ju stor idé att bli ledig en eftermiddag när man inte kan ta sig hem!

Så slår man upp tidningen och läser att Nordmaling ska bygga en sporthall för cirka 25 milj. Börja med kulturklasser i låg- och mellanstadiet, allt detta till gagn för centralortens egna barn. Varför inte satsa pengar till nya lokaler för högstadiet i stället? Men det är väl detta som menas med centerpolitik att allt ska till centralorten. Förr trodde jag att decentralisering var ett honnörsord inom centern. Det värsta av allt vad gäller denna fråga är dock det faktum att jag har varit så blind. I elva års tid har jag trott att vi föräldrar har inflytande över skolans arbete genom föräldraföreningar, föräldramöten, remisser o.s.v., men nu har jag äntligen insett att detta bara är en enda stor bluff! Det ser väl snyggare ut på papperet om det sitter föräldrar med men är det så att vi ställer krav då är vi bara "bråkiga" och körs över utan pardon. Jag kommer då aldrig mer att sätta min fot inom skolans lokaler när det gäller föräldramöten och dylikt. För nu vet jag vilka det är som verkligen bestämmer.

Besviknen byamamma

• Ingrid och Michael Hakalax, Rundvik, fick den 8 september på Umeå BB sonen Aron som vägde 3 500 gram och var 51 cm lång. Syskonen heter Joel och Maria.

13/9 1989

• Anita Brömster-Andersson och maken Mats, Rundvik, fick den 5 september på Umeå BB en pojke som vägde 3 600 gram och var 51 cm lång. Storebror heter Thomas.

• Lena Lundqvist och Anders Linder, Rundvik, fick den 17 september på Umeå BB en pojke som vägde 3 950 gram och var 54 cm lång.

• Regina Salomonsson och Larry Sahlström, Rundvik, fick den 17 september på Umeå BB en pojke som vägde 4 030 gram och var 52 cm lång. Bröderna heter Rickard och Simon.

50 år lördag 16 september pastor Gregor Allerth, Lögdeå. Han föddes i Köln, men kom som åttaåring till Sverige och fick sitt hem i Arboga. Där växte han upp och fick sin skolutbildning. Åren 1960-63 studerade han vid Örebromissionens teologiska skola. Efter ett års tjänst som pastor i Filadelfiaförsamlingen i Borlänge samt Nordmalings baptistförsamling åkte han tillsammans med fru och dotter till Brasilien, för att där arbeta i Örebromissionens tjänst. Där har han tillsammans med sin familj bott och arbetat under åren 64-88. De gånger han varit hemma i Sverige har han varit bosatt i Lögdeå. Hit återvände han också sommaren -88 och tjänar nu Nordmalings baptistförsamling som dess pastor.

• John Persson, Rundvik, och Gunnar Ågerstrand, kontraktsprost, välkomnade Gun Granberg till hennes nya tjänst som diakonissa i Nordmalings församling.

Ny diakonissa i Nordmaling 26/9/1989

NORDMALING: Gun Granberg, Rundvik, har vigts till diakonissa vid en högtid för en tid sedan i Härnösands domkyrka. Efter studier på Vårsta diakonigård, Härnösand, skall hon ett år framåt inneha ett vikariat i

Nordmaling församling efter Ingrid Hakalax, Rundvik. I hennes arbetsuppgifter ingår besöks-tjänst och barnarbete. Vid De äldres kyrkshelg som firades under söndagen blev hon högtidligt välkomnad i församlingen.

Nordmaling tvingas ställa in

29/9 1989
Nu skördar A2-influen-
san offer även i Väster-
botten, i form av en in-
ställd final i ponnyallsvens-
kans division II.
Nordmalings ridklubb
ställer nämligen in hel-
gens tävling på grund av
den förmodade A2-smittan
i Boden.

Det är ännu inte helt klarlagt om
det rör sig om A2-influenzan som

slagit till hos Bodens ridklubb.
Först i dag på eftermiddagen kom-
mer svar på provtagningen, men
symptomen hos de drabbade häs-
tarna tyder på att Bodenstallet
drabbats av A2, inte vanlig förkyl-
ning.

Å andra sidan har hästarna re-
agerat positivt på penicillin-
behandling, vilket tyder på att det
inte rör sig om A2.

På torsdag eftermiddag hade
18 hästar feber här, berättar Dan
Johansson, ridskolechef hos BRK.

I måndags syntes de första
symptomen hos två hästar i Boden,
symptom som sedan spridit sig
blixtnabbt.

• Oklar smittväg

Till saken hör att ponnyer från
hela Norr- och Västerbotten var i
Boden för DM-tävlingar dagarna
innan symptomen bröt ut i Bo-
den...

Smittvägen hit till Boden är
ett mysterium, vi har ingen aning
om hur smittan kan ha kommit hit,
funderar Dan Johansson.

Konsekvenserna står emellertid
helt klara - om det rör sig om A2
kan i praktiken sjukdomen redan
vara spridd över de två nordligaste
länen. Bland annat fanns många
ponnyer från Umeå, Vännäs och
Stöcke på plats. Alla tävlingspon-
nyer är vaccinerade, så conse-
kvenserna för den enskilda pon-
nyn som kan bli drabbad är inte
särskild svår. Ovaccinerade hästar
kan emellertid drabbas rätt kraf-
tigt.

Ännu har ingen ponny som varit

i Boden och tävlat visat några
symptom.

- Vi har beslutat att flytta hel-
gens division II-final till ett senare
datum, det är bättre att ta det säk-
ras före det osäkra, säger Karin
Sjodin från Nordmalingsridklubb.

Dessutom kommer inte ekipaget
Lisa Pernbrink, URF - Deris Boy
att kunna åka till Gävle i helgen.
Stöcke-ekipaget Camilla Algots-
son - Stråtes Snappys start i näs-
ta helgs nordiska ponnycupfinal i
Djursholm är också i fara.

ROBERT SOLIN

29/9
1989
70 år torsdag 21 september Ha-
rald Ögren, Domsjö. Han är född
och uppvuxen på Norrbyskär och
var bosatt där de 35 första åren av
sin levnad. Som många andra
"skärpojkar" anställdes han som
12-åring på sågverket i Norrbys-
skär. Den första tiden blev det att
jobba med varierande arbeten på
olika platser inom sågverket.

Efter några år blev han kontorist
vid hyvleriet på Norrbyskär, en
gång i tiden ett av Sveriges största
exporthyvlerier. Sedan fick han
plats på brädgårdskontoret som
kontorist och biträdande bräd-
gårdsfaktor.

På Norrbyskär träffade han sin
Gunnel, född Öberg, som han gifte
sig med 1944. Efter nedläggningen
av sågverket på ön blev han 1953
förflyttad till Domsjö, där han
tjänstgjorde som brädgårdsfaktor
till pensioneringen. Då hade han
varit anställd hos MoDo i 52 år.

Förutom sin tjänst vid Domsjö
sågverk har Ögren på olika sätt
varit och är aktiv i den kristna
verksamheten. Han har varit kyr-
kofullmäktiges ordförande i Själe-
vad-Mo kyrkliga samfällighet, är
med i fullmäktige och kyrkorådet,
ordförande i Själevads församlings
kyrkoråd, i Domsjö kyrkonämnd,
i Domsjö diakonikrets samt i Dom-
sjö kyrkobrodrakår. Han har varit
kyrkvärd i Domsjö kyrka i mer än
20 år och tjänstgör fortfarande.

I hans intressen genom åren har
ingått politisk och facklig verksam-
het och samhällsfrågor. Han har
varit med i olika styrelser, näm-
nder och kommittéer. Politiskt till-
hör Harald Ögren folkpartiet och
är vice ordförande i Själevads folk-
partiavdelning.

Han har en ljus livssyn som upp-
lyfter många i hans närhet. Som-
rarna tillbringar han och familjen
så mycket som möjligt i sommar-
bostaden på Norrbyskär.

Ulf Johansson, Boliden, och
Marianne Orreback, Nordmaling.
Vigseln förrättades i Nordmalings
pingstkyrka av pastor Per Gunnar
Israelsson. (Foto: Bilden, Nord-
maling.) 26/9 1989

Salemkyrkan i festskrud

26/9 1989
MO: Salemkyrkan, i Mo, var
under helgen förvandlad till nå-
got av festvåning när över 200
pensionärer kom från hela byg-
den. Samlingen leddes av Marie
och Gregor Allerth som hälsade
välkommet till den vackra salen
och i det fina höstvädret. Det
bjöds på kaffe med hembakt
bröd. Sångarna sjöng och solo
framfördes av Gösta Engström
till gitarr. Tal och sång utfördes
av Flore Liljegren, Göteborg.
Det förekom även en frågelek
liknande 5-Ettan i TV och vinna-
re blev Alva Danielsson, Hörne-
fors, som fick en bibel.

Den äldsta och den äldste pen-
sionären samt den yngsta och
den yngste pensionären fick
mottaga blommor och kaffe.
Tacktalet framfördes av PRO:s
ordförande Lisa Oldberg som
också uppmanade till en insam-
ling som steg till 2 800 kr.

• Det är roligt med mulle tycker från vänster Ida Nordhagen, Joakim Lövgren, Tommy Nyberg, Helena Holmgren, Jimmy Kinnunen, Mulle med Lisa Strömberg i familjen, Elisabeth Gustavsson (ledare), Ulla-May Brömster (ledare), Stefan Danielsson, Carolina Rorsell, Nathalie Sundström, André Nordhagen, Anna Forsell och Jonas Lindqvist.

FOTO: SVEN STRÖMBERG

Mulleavslutning på Kärleksudden

NORDMALING: I lördags var det mulleavslutning på Kärleksudden i Nordmaling. Tolv mullebarn med föräldrar deltog i de

lekar och arrangemang som förekom. Mulleledare var Ulla-May Brömster, Elisabeth Gustavsson och Ruth Ågren.

• Annika och Zeke Olofsson med sonen Elias trivs som pastorsfamilj bra i Nordmaling. Uppgiften är att i första hand sköta barn- och ungdomsverksamhet.

Ny pastor fruktar inte lappsjukan

NORDMALING: Sedan en tid tillbaka har Nordmalings pingstförsamling en ny ungdomspastor anställd. Zeke Olofssons uppgifter är i första hand att sköta den barn- och ungdomsverksamhet som församlingen bedriver.

Tillsammans med sin fru Annika och sonen Elias har Zeke Olofsson haft tid att se sig omkring i bygden samt träffa kolle-

ger från andra kyrkor och funnit det trivsamt.

– Bara man inte drabbas av lappsjukan, ler Zeke och berättar att han tidigare tjänstgjort i Göteborg, där han var verksam i Svenska Allians Missionen under tre år.

– Jag hoppas att alla som söker en djupare dimension i tillvaron skall känna sig välkomna till pingstkyrkan.

Nordmaling får lyktingdagis

NORDMALING (VK) **Arrendebostället**, i stördet 1:91, i Nordmaling skall iordningställas för daghemsverksamhet för flyktningbarn i åldern 1–12 år. Det föreslår socialnämnden efter önskans sammanträde.

Det är för att lättare kunna inta flyktningbarnen i Nordmaling en dagliga verksamheten som nämnden vill öppna ett särskilt hem för flyktningbarn.

Vi har helt enkelt inte plats i vanliga lokalerna för barnomsorgen, säger Nils Axelsson, socialchef, som förklarar till lokaleringen. Kyrkorådet har dock nu inte tagit ställning till socialnämndens önskemål.

För lösa lokalbehovet för barnomsorgsverksamhet i Lögdeå godkänner socialnämnden ett hyresavtal på Samuelssons fastighet, Lögdeå 4:24. 81 000 kronor kostar det att ställa i ordning lokalerna.

Matleveranserna sker från matbespisningen i den intilliggande Lögdeå skola. Nämnden godkände också att medel anvisas till lokaler för fritidshemsverksamhet i Lögdeå. Det är dock inte klart om dessa lokaler blir i skolan eller i någon annan fastighet.

För att klara barnomsorgen i Gräsmyr godkänner socialnämnden upprättat förslag att hyrköpa villafastigheten Gräsmyr 4:65. Enligt socialchef Nils Axelsson är detta under en tid av cirka två år, då förhoppningar finns om att ett nybygge står klart i anslutning till skolan. Hyrköpet avgörs slutligen av kommunfullmäktige.

– Om alla beslut går "rätt väg" kan vi börja verksamheten i november, säger Nils Axelsson.

• Bygger ut servicehus

Socialnämnden var positiv till tankarna på att bygga ut servicehuset Kullen i Nordmaling. Detta i den äldreomsorgsplan som ligger för utredning.

ANDERS WIKMAN

Vinterstängd servering provöppnas

NORDMALING (VK) **Matserveringen** vid Rödvingårdens i Nordmaling kommer i år att hållas öppen under vinterhalvåret. Detta sedan ett hyresavtal upprättats mellan Helmunt Dohrn, nuvarande arrendator och Nordmalings kommun. Avtalet löper fram till och med september 1990.

Kommunstyrelsen i Nordmaling var villig att låta ägarna av Rosmariégården från och med 1 oktober arrendera gården för servering. Under de senare åren har matserveringen varit stängd under vinterhalvåret, men nu vill arrendatorerna prova att hålla öppet under vinterperioden.

Ärendet om var Systembolaget i Nordmaling ska placeras överlämnas nu till byggnadsnämnden. Kommunstyrelsen uppdrar till nämnden att utarbeta detaljplan över kvarteret Lekatten enligt de

önskemål som Systembolaget lagt fram.

• Nattpatrull

Som extraärendande i kommunstyrelsen redovisades kostnaderna för de planerade nattpatrullerna inom äldreomsorgen.

Under innevarande år skulle landstinget skjuta till 62 350 kronor och för 1990 187 050 kronor. Dessa pengar skulle utgöra en tredjedel av de totala kostnaderna för nattpatrullerna. Vid kommunstyrelsens sammanträde beslutades att avvakta socialnämndens ställningstagande innan ärendet slutbehandlas.

Norrfors Datastugas ansökan om kommunalt avskrivningslån på 100 000 kronor återremitterades till arbetsutskottet. Detta sedan Bengt Gunnarsson (kds) yrkade på att stugans betydelse för bygden ska utredas, samt om det finns möjlighet för kommunen att köpa tillbaka tjänster för ett belopp upp till avskrivningslånet.

ANDERS WIKMAN

Astma

21/9 1989
NORDMALING (VK)
— Cirka två miljoner människor i landet har någon form av allergi och den siffran ökar alltjämt.
— 500 personer dör varje år i Sverige av astma eller cirka 700 avlider till följd av astmabesvär.

Det säger Barbro Lindgren, representant för Astma- och allergiföreningen i Umeå, när hon under onsdagen informerade ett 60-tal personer i Oasen, Nordmaling.

Under onsdagen hölls en informationsdag i Oasen om olika handikapp och handikappfrågor. Arrangör var den lokala handikapporganisationen HCK, Västerbottens HCK och socialnämnden. Ett 60 tal personer deltog i träffen, som var den första i sitt slag i länet.

För att ytterligare sprida information om handikappfrågor arrangeras en liknande dag även kommande onsdag. Deltagare var personal och tjänstemän från kommunen, politiker, arbetsförmedling, försäkringskassa, sjukvården, kyrkan och några ytterligare organisationer.

● Informationsdag

Informationsdagen innehöll ett brett register över olika handikapp och handikappfrågor. Som slutkläm på dagen delgavs deltagarna den lagstiftning som finns och som

ålägger kommunerna att titta över handikappfrågor.

— Det är viktigt att alla kommuner skapar ett eget handikappprogram, säger Nils-Åke Åslund, ombudsman vid Västerbottensdistriktet av HCK. Samtidigt uppger han att ingen av kommunerna i länet har ett utarbetat handikappprogram.

● Dolt handikapp

Förutom de direkt synliga handikappen finns ett stort antal dolda handikapp. Några av dessa är astma eller allergi. På ett entusiastiskt sätt informerade Barbro Lindgren om dessa grupper och då både som förälder till allergikerbarn och representant för Astma- och allergiföreningen i Umeå.

— Astma och allergi är betydligt större problem än vad vi tror och under ständig ökning, säger Barbro Lindgren.

● Test med sugrör

— Cirka 500 personer dör varje år av astma, fortsätter hon och låter deltagarna i kursen prova på hur det kan kännas att vara astmatiker:

Hon delar ut tre sugrör till varje deltagare. Därefter får de andas in genom dessa. Efter en stund får de ta bort två av de tre sugrören och endast andas genom ett tunt sugrör.

— Den situation som ni nu befinner er i kan liknas vid den plågsamma situation som en astmatiker kan befinna sig i, säger hon när hon får hela församlingen att häpna.

Under fortsättningen av hennes

● Tre personer, varav två med sugrör.

— Så där kan det kännas att lida av astma, säger t v Barbro Lindgren och låter Ulla Ersholt, socialnämndens ordförande i Nordmaling, och John Isaksson, kommunister i Nyåker, andas igenom sugrör.

FOTO: ANDERS WIKMAN

redovisning om astma- och allergi- problem uppgav hon att i varje skolklass har mellan tre och fem elever någon form av allergi. Hon framhöll därför hur viktigt det är att skollokaler och allmänna loka-

ler bör städas regelbundet. Ett annat problem som hon tog upp var rökningen.

— Rökning borde vara förbjudet i alla offentliga lokaler, säger hon.

— Så där kan det kännas att lida

ANDERS WIKMAN

FOTO: ANDERS WIKMAN

• — Här bygger vi en niohåls golfbana, säger styrelsen för den nybildade långgolfklubben i Nordmaling. Från vänster: Thim Bäckman, kassör, Ronny Karlsson, sekreterare, Lennart Persson, ordförande, Anders Bäckström och Sven-Erik Jogedahl.

23/9/1989 9 hål i Nordmaling — spelstart 1992?

NORDMALING (VK)

— Om allt går i lås så borde vi ha en niohåls golfbana klar i Nordmaling redan 1992. Det säger Lennart Persson, ordförande i den nybildade långgolfklubben i Nordmaling.

Under torsdagskvällen samlades ett 20-tal golfintresserade i Nordmaling och bildade Nordmaling Golfklubb.

Till ordförande i den nya klubben valdes Lennart Persson, Lögdeå. Kassör blev Thim Bäckman, Nordmaling och sekreterare Ronny Karlsson, Rundvik. Övriga i styrelsen blev Sven-Erik Jogedahl och Anders Bäckström.

Redan första kvällen som en samling golfintresserade träffades i Nordmaling stod det klart att en niohåls golfbana intill Rödviken var det stora målet. Enligt Lennart Persson var området mellan Ridhuset och E4 en mycket lämplig plats. Han har i olika omgångar tillsammans med några andra golfintresserade tittat över var en långgolfbana bör ligga och fastnat för rödviksområdet.

• Bana 1992

Så sent som för någon vecka sedan gjorde han tillsammans med en representant från NCC en inspektion över området som resulterade i en enkel banskiss. Denna presenterades för mötesdeltagarna, som intresserade tog del av planerna.

— Om allt går i lås så kan vi spela golf på den här banan redan 1992, säger Lennart Persson och menar att det vore ganska realistiskt. De kostnader som diskuterades för denna långgolfbana låg kring tre miljoner kronor.

Mötesdeltagarna var tämligen eniga om att så fort som möjligt ställa i ordning en "driving range" (övningsfält). De alternativ som diskuterades var en provisorisk lösning på gamla flygfältet i Olofsfors, intill en fastighet på Levar eller i närheten av ridhuset. Om 14 dagar träffas åter styrelsen i den nybildade långgolfklubben för att fastställa stadgar, medlemsavgifter och mycket annat. Då är det också meningen att presentera planerna på en driving range.

ANDERS WIKMAN

Dags för Nordmaling!

NORDMALING (VK)

– I år gäller det för grabbarna att ta i ordentligt och visa vad de verkligen går för. Vinna eller försvinna.

Det säger Nordmalings IF:s handbollstränare Tomas Johansson och deklarerar att årets serie kommer att vara mycket viktig.

– Förra året var något av ett mellanår, men nu är det dags att visa vad vårt unga och talangfulla lag verkligen går för, säger han.

Inför seriestarten i herrarnas div 1 norra sätter nordmalingstränaren Tomas Johansson stor tilltro till de sina. Truppen är nästan

identisk med fjolåret uppsättning med endast en förstärkning och en som slutat. Ny i laget är målvakten William Westermarck som närmast kommer från Sävar och nu valt att återgå till sin gamla klubb.

Den spelare som slutat är Marcus Öberg. Något av förstärkning är dessutom att Ingemar Sjöström nu muckat från militärtjänstgöring i Boden och därmed har lättare att utöva handboll.

Laget är relativt ungt med äldste

spelaren 24 år och enligt tränaren kommer innevarande år att vara något av rättesnöre på var laget hör hemma.

• Eget ansvar

– Nu är det dags för grabbarna att visa vad de kan, säger Tomas Johansson. Han markerar klart att det inte bara räcker med stor talang, utan att spelarna också måste ta i ordentligt för att komma någonstans.

– Visserligen är det min uppgift som tränare att göra något av alla dessa talanger, men mycket ligger på dem själva, säger han.

Förra säsongen låg laget på den nedre delen av tabellen, men i år är målsättningen betydligt högre ställd. Tränaren uppger vidare att det i år kan dyka upp många utropstecken bland spelarna.

– Några kommer säkert att blomma ut i år, säger han.

Detta visar också de träningsmatcher som laget spelat före seriestarten. Johansson tror att Brännan (Härnösand), Norrfjärden (Piteå) eller Boden kommer att vinna serien.

– Men där uppe någonstans skall vi också vara, säger Tomas Johansson optimistiskt.

ANDERS WIKMAN

NORDMALINGS IF

Tränare: Tomas Johansson
Lagledare: Göran Bäckström
Förluster: Markus Öberg (slutar)
Nyttillskott: William Westermarck, Sävar

Fjolårsplacering: (Nedre halvan av serien)
Årets målsättning: Att laget återfinns i den övre tabellen.

Ny högstadieskola önskan i Nordmaling

NORDMALING (VK)

Utred möjligheterna att bygga en helt ny högstadieskola i Nordmaling. Det föreslog skolstyrelsen vid sitt senaste sammanträde.

När skolstyrelsen tittade över framtida verksamhet inom skolväsendet i Nordmaling fram till 1992 kom det fram önskemål om en helt ny högstadieskola. Enligt Nils Sjödin, tillförordnad skolchef är den äldsta delen av högstadieskolan orationell med små möjligheter att tillmötesgå dagens lokalbehov när det gäller undervisning.

Bland annat pekar han på de olika etagen som finns i skolbyggnaden. För att i framtiden lösa lokal-

behoven föreslår därför skolstyrelsen att en utredning görs för att bygga en helt ny högstadieskola för cirka 600 elever. Utredningen bör stå klar före 1992.

I den framtida verksamhetsbeskrivningen ingår också önskemål om utökade tjänster för skolpsykolog och kurator samt elevassistenter för särskilt socialt utsatta elever. Större personalvårdsåtgärder är ett annat önskemål som står på listan.

För att se över skolorganisationen i Nordmaling har företaget PU-konsult i Skellefteå anlåtats. Skolstyrelsen var positiva till att elevrådet på högstadiet fortsätter med elevkafeterian med tre dagars öppethållande i veckan.

ANDERS WIKMAN

Nordmalings färdtjänst går in i "plastkortsåldern"

NORDMALING (VK)

Nu går färdtjänsten i Nordmaling in i "plastkorts-åldern".

Från och med 1 november kommer samtliga färdtjänstberättigade att vara utrustade med plastkort.

– Det kommer absolut att bli bekvämare, kommenterar Inga Johansson, Nordmaling, som är färdtjänstberättigad. Kortet rymmer i plånboken så nu slipper vi hålla reda på de gamla biljetterna.

Under en lång följd av år har de färdtjänstberättigade i Nordmaling utrustats med så kallade färdbiljetter som överlämnats till taxibilarna i samband med resor. Biljetterna är både dyra i framställning, och därtill kräver de en omfattande administration i samband med kommunens redovisningar. Dessutom - vilket inte är minst viktigt - är de lätt att glömma kvar i hemmet för dem som är berättigade.

Men nu ska de bort. Från och med 1 november går det inte längre att lämna fram dessa biljetter till taxiföraren och hoppas på skjuts. Socialnämnden går nämligen in i "plaståldern" och överför allt på data via ett personligt färdtjänstkort som ska distribueras de närmaste veckorna.

• 600 åker

I Nordmaling är det drygt 600 färdtjänstberättigade och tillsammans har de en budget på ca 800 000 kr för 1989. Fram till sista augusti hade omkring 470 000 kr förbrukats, vilket är ungefär 10 procent mindre än beräknat, men Nils Axelsson, socialchef i Nordmaling, räknar ändå med att pengarna kommer att "gå åt".

• I Nordmaling går man vid månadsskiftet över till plastkort vid färdtjänst. Inga Johansson och Ivar Oscarsson är två som tittat närmare på kortet.

Marita Brännlund, hemtjänstassistent, har arbetat en längre tid med planeringen för en övergång till plastkortet. Speciellt hänsyn har man tagit till de synskadades svårigheter att skilja ett plastkort från andra.

– Det har vi löst genom att förse vårt kort med ett litet runt hål i nedre högra hörnet, berättar hon.

Kortet innebär i övrigt ingen skillnad för dess ägare. Den del av ersättningen som kommer an på den som åker måste som tidigare betalas kontant.

För taxiförarna blir det inledningsvis ingen större skillnad. Även om de färdtjänstberättigade slipper föra med sig biljetter som förr så innebär ändå korthanteringen ett visst pappersarbete för taxi. Ännu så länge.

– Tills vidare blir det ingen skillnad, konstaterar Ivar Oscarsson, taxichaufför i Nordmaling.

– Det är först från halvårsskiftet nästa år, när vi går över till datahantering även i bilen, som vi slipper vår pappershantering, konstaterar han.

Men för färdtjänstberättigade blir det lättare. Kortet tar inte större plats än att det alltid kan finnas med i plånboken.

– Det blir bra för oss, tror Inga Johansson som fått tillfälle att titta på kortet. Då behöver vi inte längre tänka på att alltid ha biljetter med oss när vi åker någonstans.

Färdtjänstkortet är personligt och får därmed inte överlåtas. Om det skulle bli borttappat fås ett nytt genom socialkontorets försorg.

OWE FREDRIKSSON

Morfarsmor Greta Engblom, Flärke, i famnen Frida, morfar Leif Engblom, Nordmaling, och Annika Sehlén, Umeå.

Mormorsfar Ernst Jonsson, Nordmaling, i famnen Frida, mormor Gunilla Engblom, Nordmaling, och mamma Annika Sehlén, Umeå.

Minidatorer stals vid kontorsinbrott

NORDMALING (VK)

Under natten mot fredagen hade Vattenfalls kontor vid industriområdet besök av tjuvar.

Genom att krossa ett fönster på

baksidan av kontoret hade de kommit in. Därefter har de tillgripit en elektrisk skrivmaskin, två minidatorer och en kalkylator. Värdet av det stulna uppgår enligt Arne Österlund vid nordmalingspolisen till cirka 20 000 kronor.

Vigsel har ägt rum i Nordmalings kyrka mellan Göran Grannas och Månika Perman, Nordmaling. I samband med vigseln döptes även yngsta dottern Malin. Syskonen heter Mikaela och Joakim. Vigselförrättare var komminister Michael Hakalax. (Foto: Christina Hansson.)

50 år måndag 9 oktober skogsinspektör Sture Bäckman, Nordmaling. Han är född och uppvuxen i Gräsmyr. Efter genomgången skogsskola 1966 är han anställd vid skogsägareföreningen inom Nordmalings skogsbruksområde som skogsinspektör. Som representant för arbetstagarna sitter han med i styrelsen för Västerbotten-Örnsköldsviks Skogsägareförening. Sture Bäckmans stora intresse är älgljakt och motionstennis.

FOTO: ANDERS WIKMAN

• På hemsamariternas initiativ ordnades en trivseldag med ett 60-tal deltagare i hembygdsgården, Gräsmyr. Här är det fr v Sylvi Frid, Anna-Lisa Lundin, Sven Helgesson och Linnea Sjölund som får kaffe med hembakt bröd.

Trivselträff i hembygdsgården

GRÄSMYR: Här om dagen samlades ett knappt 50-tal vårdtagare och deras hemsamariter i hembygdsgården, Gräsmyr, för en trivselsammankomst.

På samma sätt som tidigare genomförts i Norrfors och Brattsbacka var det hemsamariterna som stod för årets fina arrangemang.

Gästerna bjöds bland annat på surströmming, hembakat bröd

och kaffe. Margaretha Johagen höll andakt och läste några dikter.

Sven Helgesson, Gräsmyr, hade ordnat en tävling där representanter från hemvården tävlade på samma sätt som femmettan i TV.

Önskemål om flera liknande träffar framfördes av många vårdtagare inom hemsamaritverksamheten.

Nittiosju år torsdag 5 oktober Manfred Hägglund, Rundvik.

Georg Ström, Öre. På Nordmalings sjukhem avled i torsdags förre flottningsarbetaren Georg Wilhelm Ström, Öre, Nordmaling. Han var 80 år och sörjes närmast av en son med familj.

Han var född och uppvuxen i Öre och blev sin bygd trogen genom åren. I tidiga år började han i flottningen och det blev också hans huvudsakliga sysselsättning genom åren. Sedan 1938 var han gift med Signe, född Karlsson, och bördig från Norrbyn. I hemmet fostrades en son.

1983 blev Georg Ström änkekan var sedan samma år bosatt på Strandholmen, Nordmaling. Sedan en månad tillbaka vårdades han på sjukhemmet.

Vill få tjejer att prova på industrijobb

OLOFSFORS (VK)

Anne Åberg och Anneli Wallsson är två tjejer som just nu ingår i ett nytt projekt i Nordmaling, som ska locka fler kvinnor till industrierna.

De lämnade grundskolan tidigare i år och efter lite påstötningar från projektledningen gick de med på att prova ett typiskt mansdominerat yrke, i det här fallet i verkstadsindustrin.

– Egentligen hade jag tackat bli frisör, säger Anne medan Anneli avslöjar att hon funderat på något yrke inom vårdsektorn.

Båda jobbar just nu första veckan av sex på Olofsfors AB där de får prova på de olika arbetsmoment som finns, svetsning, borrar, målning, osv. En sak har de redan upptäckt:

• Tungt

– Vissa arbetsmoment är jättetunga även om de verkar trevliga, konstaterar flickorna.

Det är också något som Tony Nordlund, verkställare samt ansvarig för att flickorna ska få meningfull sysselsättning, understryker.

– Verkstadsindustrin är en tung bransch, menar han. Arbetsmomenten är ofta tunga och/eller monotona som resulterar i försilningsskador. Men förbättringar är på gång och där har nog de större företagen kommit längst, tror han.

Tony Nordlund berättar också att Olofsfors AB satsat ca 3,2 miljoner kronor på nya maskiner och ny teknik just för att underlätta vissa arbetsmoment för de anställda och det har också öppnat möjligheten för kvinnor i arbetet.

• Projekt

Det som föranleder att Anne Åberg och Anneli Wallsson under sex veckor ska arbeta vid Olofsfors AB är det så kallade Nordmalingsprojektet, som är ett samarrangemang mellan en rad olika organisationer.

Lokalavdelningen för LO står som samordnare och tillsammans med bl a SSA-rådet vid Nordmalings skolor jobbar man för att väcka flickors och kvinnors intresse för traditionellt manliga yrken, främst inom industrin. Utöver Olofsfors AB ingår även Swarnboard, Masonite AB samt Grangeverken AB. Utöver denna lokala förankring ingår också motsvarande övergripande satsningar från större fackliga organisationer.

OWE FREDRIKSSON

• Anneli Wallsson och Anne Åberg är två av de flickor som ingår i Nordmalingsprojektet med syfte att väcka kvinnors intresse för traditionellt manliga yrken. Här tillsammans med Tony Nordlund, verkställare på Olofsfors AB.

• Med stor inlevelse och intresse har Sven Nordin återskapat en bil som i dag är unik, en Steyr 220, Daimler Puch. Det är lätt att förstå hans energi med putstrasan även om det just denna gång är mest på skoj.

FOTO: OWE FREDRIKSSON

Bilen som inte finns

Vägen till
Nordins i
Nordmaling
var lång
och krokig

• Sedan bilen började rulla igen för några år sedan använder familjen Nordin den som sommarbil. Dessutom deltar familjen i veteranbilsrallyn.

handling lyckades de även få köpa bildelarna.

Som en parentes kan nämnas att Helmuth Fischer kom till Sverige i samband med andra världskriget och bosatte sig så småningom i Nordmaling där han bildade familj och även startade ett företag som sedermera har utvecklats till dagens Pumpex-Verken AB.

• Officersbil

– Det har naturligtvis varit omöjligt att få fram exakta uppgifter om bilens historia. Men av allt att döma togs den till Norge av tyskarna som officersbil i samband med invasionen.

Efter kriget blev den kvar i Norge och köptes så småningom av Fischer som tog den till Sverige men som aldrig fick möjlighet att återställa den i färdigt skick.

NORDMALING (VK)

Den här läckra, rödglänsande cabrioleten är bilen som egentligen inte finns.

En Steyr Daimler Puch, tillverkad i Österrike 1939, transporterad som officersbil med tyskarna till Norge och så småningom nedplockad och forslad i lådor till Sverige på 60-talet av nordmalingsbon, numera framlidne Helmut Fischer.

Det är lätt att förstå Sven Nordins glädje när han i början av 80-talet fann rariteten i en förfallen ladugård i Sivs, hans fru, hemby Sunnansjö, Nordmaling.

– Det är med största sannolikhet det enda rullande exemplaret i Sverige, ja kanske till och med i hela Europa, tror Sven Nordin.

• 963 av 1000

Bilens typbeteckning är Steyr 220 där siffrorna står för en 2,2 liters 6 cylindrig motor på totalt 55 hk. Till-

verkningsnumret är 963 av ca 1 000 tillverkade bilar, berättar han. Tillverkningen upphörde 1940.

Att bilen är en "förkrigsprodukt" framgår även av det material som nyttjats i tillverkningen.

Motorn har i motsats till dagens bilar aluminiumblock med gjutjärnstopp och även aluminiumstötångare. Anledningen, menar Sven Nordin, är att krigsindustrin behövde stålet för tillverkning av vapen.

• Modern för sina år

Utan tvekan resulterade det tidiga samarbetet mellan Daimler och Puch i något av en föregångsbil med bl a delad bakaxel och synkroniserad fyrväxlad låda.

– De tillverkade onekligen en fin bil med dåtidens mått, menar

Sven som också påminner om att Daimler så småningom inledde ett framgångsrikt samarbete med Benz vilket i sin tur skapade stor-koncernen Mercedes-Benz.

• I pytsar

Det är något av en solskenshistoria hur Siv och Sven Nordin i början av 80-talet hittade sin Steyr. I samband med en promenad i anslutning till en obebyggd gård i Sivs hemby tittade de in genom fönstret till en ladugård. På golvet fanns ett bilchassi med skärmar, dörrar och diverse tillbehör utspridda. Dessutom stod flera pytsar här och var med bildetaljer stickande upp över kanten.

Ganska snart fick de fram att bilen ägdes av sönerna till framlidne Helmut Fischer, en synnerligen tekniskt begåvad person av tysk härkomst. Efter en tids för-

• 1 000 timmar

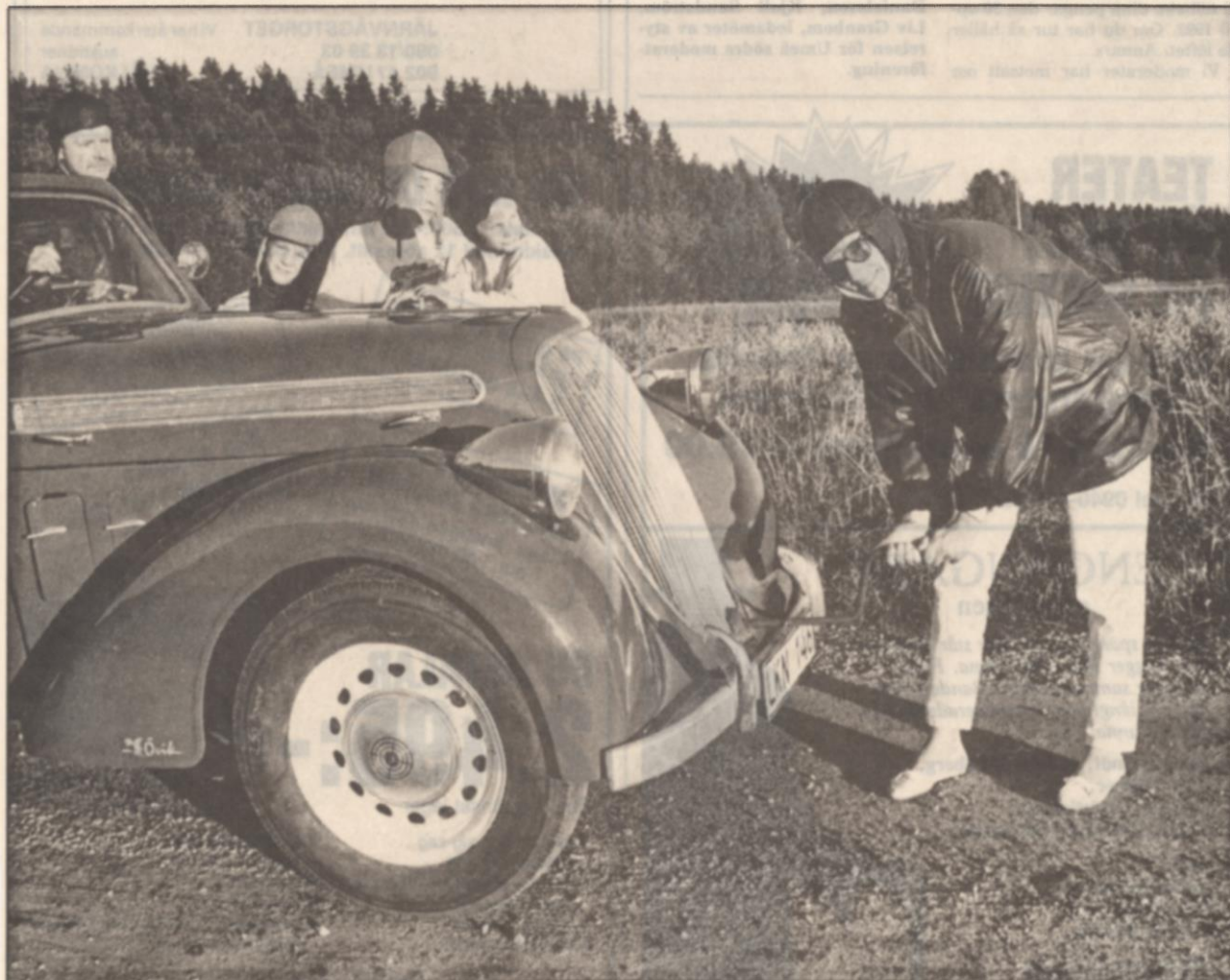
Sven Nordin har lagt ner strax under 1 000 timmar på bilen och i rena pengar ca 7 000-8 000 kr, varav taket kostade ca 4 000.

– Utan tvekan var det en verklig "kick" när vi efter allt besvär äntligen fick motorn att börja snurra, berättar han entusiastiskt.

Speciellt roligt har det naturligtvis varit eftersom Sven själv stått för tillverkning av alla packningar till motorn och även varit den som sökt fram alternativa ersättningsdetaljer, t ex kolringar och annat som under åren av hantering och förvaring blivit förstörda.

Sedan bilen började rulla igen för några år sedan har familjen Nordin använt den som sin sommarbil. Ett av de nöjen som deras i dag unika bil gett dem är också deltagande vid olika veteranrallyn som arrangeras sommartid.

OWE FREDRIKSSON

• Siv och Sven Nordin, här tillsammans med barnen, har i sin raritet från 1939 ett fordon som kan vara helt ensamt i sitt slag i hela världen. Även om det finns elstart på bilen så hänger den gamla bilen med